

Efterår

Dansk

Navn: _____

Klasse: _____

Indholdsfortegnelse

Mindmap	2
Invitation til emneuge om høst	3 - 4
Skovdagen - del 1	5
Ordklasser	6
Skovdagen - del 2	7
Beskriv billedet	8
Maddagen	9 - 10
Den kreative dag	11
Gæt en efterårsaktivitet	12

Lav en mindmap med alt det, du forbinder med efterår. Du kan både skrive ord, sætninger eller tegne noget.
Lav gerne opgaven med en makker.

Efterår

Invitation til emneuge om høst

De kommende opgaver handler om en emneuge med temaet **høst**.

Først skal du arbejde med invitationen til emneugen, og derefter skal du arbejde med nogle tekster om de forskellige dage i emneugen.

Læs teksten og besvar spørgsmålene på næste side.

Kære alle elever

Nu nærmer efterårsferien sig, men før vi når til den, skal vi have en emneuge. I anledning af årstiden bliver ugens tema "høst". På forskellig vis kommer vi til at arbejde med emnet, og vi slutter det hele af med en stor høstfest, hvor jeres familier bliver inviteret. I bliver alle delt op i fire hold på tværs af klasserne.

I løbet af ugen kommer I til at lave følgende:

Maddagen: Hver dag laver et af holdene mad til hele skolen. Maden bliver naturligvis lavet af høstens råvarer. Det er ikke nødvendigt at tage madpakke med i løbet af ugen - kun eventuelle mellemmåltider, hvis man regner med at blive sulten inden eller efter frokost.

Den kreative dag: På det kreative hold er det kun jeres fantasi, der sætter grænsen for, hvad I må lave. Postkort, billeder, græskarhoveder, og hvad I ellers kan finde på. Det eneste krav er, at det skal have noget med efteråret at gøre. Har I en idé, kan I spørge enten Jane eller Klaus, så kan de prøve at finde materialer osv.

Skovdagen: Vi er så heldige, at Liv, der er ansat på Skovskolen, vil komme og vise os rundt ude i skoven. Hun er ekspert i alt fra svampesamling til sjove lege mellem træerne, og hun lover, at det bliver en spændende dag. Selvom vi håber på godt vejr, kan gummistøvler og regnjakker være en god idé, da I skal være udenfor næsten hele dagen.

Musikdagen: Musikholdets dag står i efterårs- og høstvisernes tegn. Hver dag bliver afsluttet med en lille koncert, hvor dagens musiske talenter spiller, hvad de har lært i løbet af dagen.

Hvilken dag I skal lave de forskellige aktiviteter, har vi skrevet ind på intranettet, så jeres forældre også kan følge lidt med.

Om fredagen holder vi høstfest, hvor jeres forældre kan komme og se, hvad I har lavet i løbet af ugen.

I fællesskab pynter vi skolen op, laver eftermiddagskaffe og gør klar til festlighederne. Festen starter klokken 15.00. Klokken 15.30 holder vi en lille koncert, så jeres familier også kan høre, hvad I har lært at spille.

Vi glæder os meget til hyggelig uge.

Venlig hilsen lærerstaben

Sæt X ved det rigtige svar.

1. Hvad er kravet for det, man skal lave på den kreative dag?

- ☐ Det skal have noget med efteråret at gøre
- ☐ Det skal have noget med skoven at gøre
- ☐ Det skal have noget med matematik at gøre

3. Hvordan slutter emneugen?

- ☐ Med et sodavandsdiskotek
- ☐ Med en stor høstfest
- ☐ Med en hyggelig skovtur

5. Hvem viser eleverne rundt i skoven på skovdagen?

- ☐ Liv, der er ansat på Skovskolen
- ☐ Liv, der er ansat på Høstskolen
- ☐ Jane, der er ansat på Skovskolen

7. Hvad sker der, når forældrene kommer om fredagen?

- ☐ Der grilles pølser og brød
- ☐ Der vises en film på storskærm
- ☐ Der afholdes en koncert

2. Hvor kan man læse, hvad man skal på hvilken dag?

- ☐ På en opslagstavle på biblioteket
- ☐ På intranettet
- ☐ På en tavle i skolegården

4. Hvorfor behøver man ikke at have madpakke med?

- ☐ Man skal finde sin egen mad i skoven
- ☐ Madholdet laver mad til hele skolen
- ☐ Man har tidligt fri alle dagene

6. Hvad skal man blandt andet på skovdagen?

- ☐ Spille på forskellige instrumenter
- ☐ Lave mad til de andre
- ☐ På svampesamling

8. Hvem skal man spørge, hvis man har en idé til den kreative dag?

- ☐ Jane eller Klaus
- ☐ Liv eller Klaus
- ☐ Liv eller Jane

Skovdagen - del 1

Læs teksten og svar på spørgsmålene herunder.

Emma og Noah glædede sig til skovdagen. Da klassen kom hen til skoven om morgenen, stod Liv allerede og ventede på dem. Hun arbejdede på Skovskolen og kendte næsten hvert eneste træ og hver eneste plante i området.

"Velkommen!" sagde Liv med et smil. "I dag skal vi undersøge skoven med både øjne, ører og næse. Husk, at vi passer godt på naturen, mens vi er her."

Børnene fulgte efter hende ad en smal sti. Solen skinnede gennem trækroneerne, og blade i gule, røde og orange farver dalede langsomt ned på jorden. Det første stop var ved et stort egetræ. Liv fortalte, at egetræer kan blive flere hundrede år gamle. Hun viste også børnene nogle agern og forklarede, at eger gemmer dem som mad til vinteren.

"Kan de huske, hvor de gemmer alle agernene?" spurgte Noah.

"Ikke altid," svarede Liv. "Nogle af agernene bliver glemt, og så kan de vokse op til nye egetræer."

Lidt senere fandt Emma en stor brun svamp. "Må man spise den?" spurgte hun.

Liv rystede på hovedet. "Man må aldrig spise en svamp, bare fordi den ser flot ud. Nogle svampe er spiselige, mens andre er giftige. Man skal altid være helt sikker, før man plukker svampe til mad."

Børnene kiggede nysgerrigt på de mange forskellige svampe. Nogle var små som knapper, mens andre var så store som en tallerken.

Besvar spørgsmålene herunder.

1. Hvorfor gemmer eger agern?

2. Hvorfor må man ikke bare spise svampe, som man finder i skovbunden?

3. Kunne du godt selv tænke dig at tage ud og samle svampe? Hvorfor/hvorfor ikke?

Ordklasser

Her ser du nogle ord fra teksten, som du lige har læst.

Hvilken ordklasse tilhører ordene?

Tegn en streg hen til den rigtige ordklasse.

Navneord er bl.a. navne på ting, mad og dyr. Man kan sætte *en* eller *et* foran, fx *en stol*.

Udsagnsord er noget, vi gør. Man kan sætte *at* eller *jeg* foran, fx *at spise*.

Tillægsord er ord, der beskriver navneord, fx *hurtig* eller *varm*.

agern skovdagen spiselig undersøge
gemmer egetræ giftig orange forskellige

navneord

udsagnsord

tillægsord

Skovdagen - del 2

Sæt streg under ordet med den rigtige stavemåde.

Efter frokost legede de en stilleleg. Alle skulle stå helt stille i to minutter og lytte til skoven. Emma hørte en **spette** / **spætte** hakke på et træ. Noah kunne høre mange forskellige fuglelyde og vinden **rasle** / **ræsele** i bladene.

"Jeg troede faktisk, at en skov var helt stille," sagde Noah bagefter.

"Det tænkte jeg også," svarede Emma. "Men der er jo lyde overalt."

Pludselig bøjede Liv sig ned og **venkede** / **vinkede** eleverne hen.

"Kom lige herhen," sagde hun. "Jeg har **fundet** / **fåndet** en kantarel."

Børnene stillede sig i en halvcirkel omkring hende. Den lille svamp var gyldengul og gemte sig mellem **mos** / **mås** og **vesne** / **visne** blade.

"En kantarel er en af de svampe, mange gerne vil finde," forklarede Liv.

"Den **dufter** / **dåfter** næsten af frugt eller abrikos og har tykke ribber, som løber ned ad stokken. Kantareller har også ofte en **ujevn** / **ujævn** kant. Og husk nu, at man aldrig må nøjes med én ting, når man skal kende en svamp. Man skal se på flere kendetegn, og hvis man er i tvivl, skal man lade svampen blive stående."

Inden de gik hjem, samlede holdet bl.a. blade, **kogler** / **kågler** og kastanjer, som de kunne bruge til den kreative dag senere på ugen. Liv mindede dem om kun at tage det, der lå på jorden, så planterne og træerne ikke tog skade.

Her ser du et billede af kantareller.

Skriv med dine egne ord, hvordan man kan genkende kantareller.

Husk at bruge mange tillægsord.

Maddagen

I løbet af emneugen blev der lavet meget forskellig mad og drikke. Der blev bl.a. lavet æblemost og bagte kastanjer af æbler og kastanjer, som eleverne selv havde samlet.

Nu skal du arbejde med **bydemåde** i opskrifterne på æblemost og bagte kastanjer.

I opskrifter er det meget normalt at bruge **bydemåde**,
Bydemåde bruges også i ordrer som

fx **Tilsæt** sukker.

fx **Sænk** farten eller **Kom** her.

Du finder bydemåden ved at fjerne -e (eller i nogle tilfælde konsonant + -e) fra
udsagnsordets grundform:

fx at spise – **spis**

at komme – **kom**

Skriv ordet i bydemåde på linjen.

Ordet, du skal skrive, står i navnemåde i parentes.

Sådan laver du æblemost

Vask (Vaske) æblerne grundigt, og _____ (tjekke) for eventuelle larver eller
dårlige æbler.

_____ (Rive) æblerne groft.

_____ (Komme) de revne æbler i frugtpresseren.

_____ (Stille) en kande eller skål under frugtpresseren, og _____ (dreje) på
hjulet.

_____ (Hælde) derefter saften op i en gryde, og _____ (bringe) derefter
saften i kog.

_____ (Fjerne) gryden fra varmen, når saften koger.

_____ (Komme) saften på flaske.

Det er vigtigt at sørge for, at flaskerne er helt rene, og det anbefales derfor at skolde dem
inden brug.

Skriv ordet i bydemåde på linjen.

Ordet, du skal skrive, står i navnemåde i parentes.

Spisekastanjer

Man kan ikke spise hestekastanjer, som normalt er dem, man laver kastanjedyr med, men der findes nogle særlige spisekastanjer, som er søde og lækre, når de har været en tur i ovnen. Man skal altså være sikker på, at man har fat i den rigtige type kastanje, inden man spiser den.

Sådan laver du bagte kastanjer

_____ Lad (Lade) kastanjerne ligge et lunt sted og tørre i nogle dage.

_____ (Skære) et kryds i toppen af kastanjerne med en kniv.

_____ (Tænde) ovnen på 200 grader almindelig ovn.

_____ (Dække) bunden af et fad med salt.

_____ (Komme) kastanjerne ned i fadet med krydset opad.

_____ (Bage) kastanjerne i 20-25 minutter, til skallen begynder at åbne sig.

_____ (Afkøle) kastanjerne på en rist.

_____ (Pille) kastanjerne og _____ (spise) dem, som de er,

eller _____ (nyde) dem med en smule smør på.

Den kreative dag

Nu skal du høre om elevernes kreative dag, samtidig med at du arbejder med sammensatte navneord.

Et **sammensat navneord** er et ord, der er sat sammen af to eller flere ord. De kan være sat sammen på disse måder:

Med et s , fx: • liv + glæde: livsglæde	Med et e , fx: • snegl + hus: sneglehus	Uden noget , fx: • hånd + led: håndled
Når "billede" bliver sat sammen med et andet ord bliver det sidste -e fjernet, fx: • billede + analyse: billedanalyse.		

Skal ordene i parenteser sættes sammen med e, s eller ingenting?
Skriv den rigtige sammensætning på linjen.

På skovturen (skov + turen) havde eleverne samlet rigeligt med blade, kogler, kastanjer, agern og svampe, som nu kunne bruges til alle mulige forskellige _____ (efterår + kreationer). På bordene i _____ (billede + kunst + lokalet) stod papir, sakse, lim og _____ (farve + blyanter). Læreren Jane gik rundt og hjalp eleverne med få deres idéer bragt til virkelighed. "Jeg laver en _____ (billede + ramme)," sagde Emma. Hun samlede de rødeste blade og de smukkeste _____ (gran + kogler) og limede dem i en ring på et stykke karton. Noah tænkte sig om og fandt en tynd gren. Han bandt blade og kogler på grenen med _____ (stål + tråd) og lavede en _____ (efterår + uro). Silja var i gang med at forme en _____ (lys + stage) ud af ler, hvorefter hun satte blade og agern fast i leret. Da dagen var slut, skulle alle kreationerne udstilles på gangen. Det kom til at se ud som et smukt _____ (efterår + galleri).

Gæt en efterårsaktivitet

1. Klip brikkerne ud, og læg dem i en bunke med bagsiden opad.
2. Gå sammen med en makker.
3. Træk en brik, og prøv at få din makker til at gætte efterårsaktiviteten ved at forklare den uden at sige, hvad der står på kortet.
4. Skift tur, når aktiviteten er gættet.

spille
brætspil

strikke

samle
svampe

bage

lave bål

lave
kastanjedyr

flyve
med drage

læse

se en film

drikke
varm kakao

gå en tur
i skoven

samle
kastanjer

lægge
puslespil

plukke æbler

skære
græskar

lave snobrød